

NÖBETÇİ EDİTÖRÜN YAKALADIKLARI

Son 15-20 yıldan bu yana yakın tarihimize, İstanbul'a ve İstanbul'da yaşamış ancak demografik olarak en alt seviyeye inmiş azınlıklara karşı olağanüstü bir ilginin yükseldiği artık herkesçe malûm. Gerek popüler ve gerekse bilimsel yayınlarda bu konuda çok büyük bir patlama yaşandı, yaşanmaya da devam ediyor. Bunun yanı sıra seksenli yılların ortalarından itibaren yakın tarihimiz başta olmak üzere Cumhuriyet dönemi tarihine “gayri resmî” bir bakışla yaklaşan onlarca yetkin araştırma yayımlandı. İncelenen konular arasında Atatürk, Türk-Yunan nüfus mübadelesi ve Tek Parti dönemine damgasını vuran Varlık Vergisi Kanunu üzerinde en çok tartışılan, konuşulan, yazılan konulardı. Hal böyle olmasına rağmen kimi yazarların bu kadar popülerleşmiş ve kamuya mal olmuş konularda yaptıkları bariz ve fahiş maddi hataları gördükçe Türkiye’de tarih bilinci ve kültürü seviyesi açısından ümitsizliğe kapılmamak elde değil. Bu haleti ruhiyeyi temellendirmek için sıralayacağım şu örneklere göz atmak yeterli olacaktır.

1- *Radikal İki* ile *Toplumsal Tarih* dergisinde düzenli olarak yayınlanan yazılarıyla temayüz eden Ayşe Hür 27 Ağustos 2006 tarihli yazısında Türkçe’ye *Bozkurt* adıyla çevrilen ve Atatürk hakkında yazılmış en ünlü biyografilerinden biri olan *Grey Wolf*’un Britanyalı yazarı Harold C. Armstrong’dan “Amerikalı” olarak bahsetmekte. H.C. Armstrong, hakkında çokça yazı yazılmış bir kişi. Buna rağmen Ayşe Hür böylesine bir fahiş hata yapmakta ve *Radikal İki* editörleri bunun farkına bile varmamaktalar.

2- 26 Kasım 2006 günü gene *Radikal İki*’de bu kez İstanbul Bilgi Üniversitesi, Sosyoloji bölümü mezunu olduğunu belirten Kevser Can’ın “Lozan ve Mübadilleri” başlıklı yazısı yayımlandı. Kevser Can 11 Kasım 1942 tarihinde kabul edilen Varlık Vergisi Kanunu’ndan şöyle söz etmekte:

“Yahudilerle birlikte dönmeler de 1945’te Varlık Vergisi’ne tabi oldular. Bir dönme olan Ahmet Emin Yalman, *Vatan* gazetesindeki yazılarında Varlık Vergisi’nin uygulamasına getirdiği eleştirilerinden ötürü Aşkale’ye sürülenlere katıldı.”

Bu birkaç cümlede üç vahim hata mevcut.

a) Varlık Vergisi 1942-43 yıllarında uygulandı. 1945’de değil.

b) Ahmet Emin Yalman Varlık Vergisi'ne getirdiği eleştirilerden dolayı hiçbir zaman Aşkale'ye gönderilmedi. Aşkale'ye sade vergi borcunu ödeyemeyen gayri Müslim mükellefler gönderildi.

c) Ahmet Emin Yalman ilk başlarda Varlık Vergisi Kanunu'nu destekliyordu. Zaman ilerledikçe tavrı değişti ve uygulamayı eleştirmeye başladı. Hiçbir zaman, yazarın ileri sürdüğü gibi, başından beri karşı çıkmadı.

3- Merkez medyada yer alan gazete yazarlarından kimileri eski *Hürriyet*, yeni *Sabah* yazarı Murat Bardakçı'nın örneğini takip ederek Pazar günlerinde tarih konusunda makaleler yayınlamaktalar. Avni Özgürel (*Radikal*) ve Erdal Şafak (*Sabah*) bunlardan sadece iki örnek. *Birgün* gazetesi ve *Nokta* dergisi yazarlarından Ümit Bayazoğlu da artık *Birgün*'ün Pazar nüshalarında tarih konusunda kısa, hoş ve okunması kolay makaleler yayınlamakta. Bayazoğlu 10 Aralık 2006 tarihli Şükrü Saraçoğlu Stadi'nin tarihçesinden söz eden yazısında stada adını veren Saraçoğlu'ndan "Varlık Vergisi'nin mucidi Maliye Bakanı Şükrü Saraçoğlu" olarak söz etmekte. Oysa Şükrü Saraçoğlu 1927-1930 yılları arasında Maliye Vekili idi. Varlık Vergisi Kanunu kabul edildiğinde ise başvekildi.

Bu yazıda sıralanan hatalar "aman canım, hafızasının azizliğine uğradı" denilip hoş veya mazur görülecek hatalar değil. Evet herkes bir şekilde yanılabilir ve hata yapabilir ancak okur veya yazıyı yayınlayan dergi veya gazete editörleri ya hatanın farkına varıp yakalar ve düzeltir veya gözden kaçırmışlarsa, meslektaşları veya okurlarının ikazıyla fark edip bir sonraki hafta bir düzeltme notu yayınlılar. *Radikal* gibi İstanbul merkezli sol, liberal entelektüel entelijensyanın fikirlerinin sergilendiği bir gazetede aradan geçen bunca zamana rağmen herhangi bir düzeltme notunun yayınlanmamış olması hayra alamet değil. *Grey Wolf*'un yazarı H.C. Armstrong ile Varlık Vergisi Kanunu gibi popüler kültüre mal olmuş iki konuda şayet ne okur, ne yazar, ne de editör yapılan vahim hataların farkında değilse, yahut farkında olup da "adam sendecilik" veya "ahbap çavuş ilişkileri" nedeniyle buna dikkati çekmeyi uygun bulmuyorsa Türkiye'de bilimsel yayıncılığın seviyesi hakkında kötümser olmak çok da tuhaf olmasa gerek.